

# Tartalom

AZ IDÉZÉS MÓDJÁRÓL	9
ELŐSZÓ	11
I. LEIBNIZ FILOZÓFIÁJÁNAK ÉS SZEMÉLYISÉGÉNEK SAJÁTSZERŰSÉGE	13
1. A szisztematikus, az enciklopédikus és a dialogikus mozzanat	13
2. A teremtő eklekticizmus, valamint az egzoterika és az ezoterika közti ellentét	30
3. Miért maradtak befejezetlenül a termékeny, jövőbe mutató tervezetek?	38
4. Az életút stációi	42
II. AZ EGYSÉGRE TÖREKVÉS ÉS A PRINCÍPIUMOK TANA LEIBNIZNÁL	
1. A <i>lex continuitatis</i> : folyamatos fokozatbeli különbségek minőségi ellentétek helyett	53
2. Az igazság fogalomanalitikai definíciója mint az egyik legfelsőbb elv; az ellentmondás elve és az elégséges alapról szóló tétel mint az abból következő tételek	61
3. Az elégséges alap elve: megfogalmazások és alkalmazási területek	73

III. AZ INDIVIDUÁLIS SZUBSZTANCIA LEIBNIZI METAFIZIKÁJA	81
1. A szubsztancia fogalomlogikai felfogása a teljesen individuális fogalom révén	81
2. Út a szubsztanciához a természetfilozófiai fogalmak – nevezetesen az erő fogalmának – metafizikai elmélyítése által	93
3. A mentális út a szubsztanciához	110
4. Szintéziskísérelt az egyes jelenségek mechanisztikus magyarázata, illetve a szubsztanciális formák általi ontológiai megalapozása között	114
5. Az arisztotelészi hülémorfizmus és Leibniz fenomenalizmusa	122
6. Ismer-e Leibniz valódi testi szubsztanciákat? – <i>A vinculum substantiale</i> elmélete	133
IV. A DETERMINIZMUS	139
1. Leibniz determinizmusa és a teljesen individuális fogalom elmélete	139
2. A Leibniz és Spinoza közötti tárgyi párhuzamok	146
3. Leküzdi-e a lehetséges világok pluralitásának feltételezése Spinoza necessitarizmusát?	152
4. A monászok sokfélesége és a spinozai holizmus	158
5. Esetlegesség és szabadság	165
6. Megalapozható-e bármi más, mint a legtökéletesebb?	179
7. Vajon a legtökéletesebb Isten szabad döntéséből vagy valamely metafizikai mechanizmussal jön-e létre?	184

V. LEIBNIZ ISMERETELMÉLETE A METAFIZIKÁJÁVAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSÉBEN	195
1. Empirikus <i>versus</i> racionális <i>a priori</i> megismerés	195
2. A jelenségek koherenciája mint az empirikus tények igazságkritériuma	202
3. A megismerés fokainak megkülönböztetése és ennek jelentősége a metafizika számára	208
4. A nem érzékelt észleletek és a pszichológiai determináció	215
 VI. LOGIKA ÉS NYELVFILOZÓFIA	 221
1. A logikai kalkulus	221
2. Az univerzális jelölőrendszer	233
3. A normális nyelv filozófiája	240
 VII. GYAKORLATI FILOZÓFIA	 245
1. Leibniz etikája mint szintéziskísérlet a pszichológiai egoizmus és az altruista érzületetika között	245
2. Államfilozófia	252
 VIII. AZ ISTENBIZONYÍTÉKOK	 255
1. Az ontológiai érv	255
2. Végső megalapozás mint önmegalapozás – a kozmológiai érv	261

IX. A TEODÍCEA	267
1. Az erkölcsi értelemben vett rossz magyarázata a világok legjobbjával	267
2. A teodícea és a kozmosz harmóniája	277
X. UTÓHATÁSOK	287
IDŐRENDI TÁBLA	295
IRODALOMJEGYZÉK	297
NÉVMUTATÓ	313